

Projekto

lyginamasis variantas

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO 2011 M. BIRŽELIO 28 D. ĮSAKYMO NR. D1-508 „DĖL PRODUKTŲ, KURIŲ VIEŠIESIEMS PIRKIMAMS IR PIRKIMAMS TAIKYTINI APLINKOS APSAUGOS KRITERIJAI, SĄRAŠO, APLINKOS APSAUGOS KRITERIJŲ IR APLINKOS APSAUGOS KRITERIJŲ, KURIUOS PERKANČIOSIOS ORGANIZACIJOS IR PERKANTIEJI SUBJEKTAI TURI TAIKYTI PIRKIDAMOS PREKES, PASLAUGAS AR DARBUS, TAIKYMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

P a k e i ė i u Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. birželio 28 d. įsakymą Nr. D1-508 „Dėl Produktų, kurių viešiesiems pirkimams ir pirkimams taikytini aplinkos apsaugos kriterijai, sąrašo, Aplinkos apsaugos kriterijų ir Aplinkos apsaugos kriterijų, kuriuos perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai turi taikyti pirkdami prekes, paslaugas ar darbus, taikymo tvarkos aprašo patvirtinimo.“:

1. Pakeičiu preambulę ir ją išdėstau taip:

„Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. sausio 30 d. nutarimo Nr. 92 „Dėl Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo ir Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo įgyvendinimo“ 8.2 papunkčiu ir ~~įgyvendindamas Žaliųjų pirkimų įgyvendinimo 2016–2020 metų 2.2 priemonę, pavirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. lapkričio 23 d. įsakymu Nr. D1-840 „Dėl Žaliųjų pirkimų įgyvendinimo 2016–2020 metų priemonių patvirtinimo“:~~

2. Pakeičiu 2 punktą ir jį išdėstau taip:

~~2. Nustatau, kad, atliekant žaliuosius viešuosius pirkimus ir žaliuosius pirkimus, minimalūs aplinkos apsaugos kriterijai yra taikomi privalomai, o išplėstiniai aplinkos apsaugos kriterijai taikomi pasirinktinai.~~

„2. Nustatau, kad: atliekant žaliuosius viešuosius pirkimus ir žaliuosius pirkimus, aplinkos apsaugos kriterijai taikomi pagal tvarkos aprašo II skyriaus 5 punkte nustatytą tvarką.“

3. Pakeičiu nurodytu įsakymu patvirtintą Produktų, kurių viešiesiems pirkimams taikytini aplinkos apsaugos kriterijai, sąrašą ir 17 punktą išdėstau taip:

„17. M ir N kategorijų kelių transporto priemonės ir su jų priežiūra susijusios paslaugos:

17.1. M₁, M₂ ir N₁ klasių transporto priemonės ~~priemonių~~ **įsigijimas arba nuoma;**

17.2. ~~M2 ir~~ M₃, ~~N2 ir~~ N₃ klasių transporto priemonės (autobusai)

17.3. Su transporto priemonių priežiūra susijusios paslaugos

~~17.4. visuomeninio transporto paslaugos (M2 ir M3 klasių transporto priemonėmis);~~

~~17.5. N2 ir N3 klasių transporto priemonės (atliekų surinkimo automobiliai);
17.6. atliekų surinkimo paslaugos (N2 ir N3 klasių transporto priemonėmis)“~~

4. Pakeičiu nurodytu įsakymu patvirtintus Aplinkos apsaugos kriterijus:

4.1. pakeičiu 8.2.4.3. papunktį ir jį išdėstau taip:

~~„8.2.4.3. naudojami ekologiški maisto produktai~~ kavos pertraukėlių metu vartojami maisto produktai turi atitikti maistui taikomus kriterijus (XIV skyrius „Maistas ir viešojo maitinimo paslaugos“).

4.2. papildau 9.1.6. papunkčiu:

„9.1.6. Produktas turi atitikti Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2015 m. birželio 18 d. įsakymu Nr. 1-154 „Dėl prekių, išskyrus kelių transporto priemonės, kurioms viešųjų pirkimų ir perkančiųjų subjektų atliekamų pirkimų metu taikomi energijos vartojimo efektyvumo reikalavimai, sąrašo patvirtinimo.“

4.3. papildau 10.1.7. papunkčiu:

„10.1.7. Produktas turi atitikti Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2015 m. birželio 18 d. įsakymu Nr. 1-154 „Dėl prekių, išskyrus kelių transporto priemonės, kurioms viešųjų pirkimų ir perkančiųjų subjektų atliekamų pirkimų metu taikomi energijos vartojimo efektyvumo reikalavimai, sąrašo patvirtinimo.“

4.4. papildau 11.1.4. papunkčiu:

„11.1.4. Produktas turi atitikti Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2015 m. birželio 18 d. įsakymu Nr. 1-154 „Dėl prekių, išskyrus kelių transporto priemonės, kurioms viešųjų pirkimų ir perkančiųjų subjektų atliekamų pirkimų metu taikomi energijos vartojimo efektyvumo reikalavimai, sąrašo patvirtinimo.“

4.5. papildau 14.1.4. papunkčiu:

„14.1.4. Produktas turi atitikti Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2015 m. birželio 18 d. įsakymu Nr. 1-154 „Dėl prekių, išskyrus kelių transporto priemonės, kurioms viešųjų pirkimų ir perkančiųjų subjektų atliekamų pirkimų metu taikomi energijos vartojimo efektyvumo reikalavimai, sąrašo patvirtinimo.“

4.6. papildau 15.1.2. papunkčiu:

„15.1.2. Produktas turi atitikti Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2015 m. birželio 18 d. įsakymu Nr. 1-154 „Dėl prekių, išskyrus kelių transporto priemonės, kurioms viešųjų pirkimų ir perkančiųjų subjektų atliekamų pirkimų metu taikomi energijos vartojimo efektyvumo reikalavimai, sąrašo patvirtinimo.“

4.7. papildau 16.1.2. papunkčiu:

„16.1.2. Produktas turi atitikti Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2015 m. birželio 18 d. įsakymu Nr. 1-154 „Dėl prekių, išskyrus kelių transporto priemonės, kurioms viešųjų pirkimų ir perkančiųjų subjektų atliekamų pirkimų metu taikomi energijos vartojimo efektyvumo reikalavimai, sąrašo patvirtinimo.“

4.8. papildau 17.1.2. papunkčiu:

„17.1.2. Produktas turi atitikti Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2015 m. birželio 18 d. įsakymu Nr. 1-154 „Dėl prekių, išskyrus kelių transporto priemonės, kurioms viešųjų pirkimų ir perkančiųjų subjektų atliekamų pirkimų metu taikomi energijos vartojimo efektyvumo reikalavimai, sąrašo patvirtinimo.“

4.9. papildau 18.1.2. papunkčiu:

„18.1.2. Produktas turi atitikti Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2015 m. birželio 18 d. įsakymu Nr. 1-154 „Dėl prekių, išskyrus kelių transporto priemonės, kurioms viešųjų pirkimų ir perkančiųjų subjektų atliekamų pirkimų metu taikomi energijos vartojimo efektyvumo reikalavimai, sąrašo patvirtinimo.“

4.10. papildau 19.1.2. papunkčiu:

„19.1.2. Produktas turi atitikti Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2015

m. birželio 18 d. įsakymu Nr. 1-154 „Dėl prekių, išskyrus kelių transporto priemonės, kurioms viešųjų pirkimų ir perkančiųjų subjektų atliekamų pirkimų metu taikomi energijos vartojimo efektyvumo reikalavimai, sąrašo patvirtinimo.“

4.11. papildau 20.1.2. papunkčiu:

„20.1.2. Produktas turi atitikti Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2015 m. birželio 18 d. įsakymu Nr. 1-154 „Dėl prekių, išskyrus kelių transporto priemonės, kurioms viešųjų pirkimų ir perkančiųjų subjektų atliekamų pirkimų metu taikomi energijos vartojimo efektyvumo reikalavimai, sąrašo patvirtinimo.“

4.12. Papildau 21.1.2. papunkčiu:

„21.1.2. Produktas turi atitikti Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2015 m. birželio 18 d. įsakymu Nr. 1-154 „Dėl prekių, išskyrus kelių transporto priemonės, kurioms viešųjų pirkimų ir perkančiųjų subjektų atliekamų pirkimų metu taikomi energijos vartojimo efektyvumo reikalavimai, sąrašo patvirtinimo.“

4.13. pakeičiu 23 punktą ir jį išdėstau taip:

„23. Maistas:

23.1. **minimalūs** aplinkos apsaugos kriterijai:

23.1.1. ~~konkrečios produktų grupės arba konkrečių produktų sąraše esančių produktų turi būti ekologiškai pagaminta~~ **pagaminti produktai** pagal Tarybos Reglamentą (EB) Nr. 834/2007 „Dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklinimo ir panaikinantį Reglamentą (EEB) Nr. 2092/91“ (toliau – Reglamentas (EB) Nr.834/2007) (OL 2007 L189, p.1) **reikalavimus ir (arba) vertinę išraiška;**

23.1.2. **produktai pagaminti pagal nacionalinę žemės ūkio ir maisto kokybės sistemą (toliau – NKP), laikantis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. lapkričio 29 d. įsakymo Nr. 3D-524 „Dėl nacionalinės žemės ūkio ir maisto produktų kokybės sistemos“ reikalavimų, ir /arba jiems yra suteikta Saugoma geografinė nuoroda, ir /arba Saugoma kilmės vietos nuoroda ir /arba Garantuoto tradicinio gaminio nuoroda (toliau – saugomos nuorodos) ir atitinka žemės ūkio ministro 2015 m. sausio 7 d. įsakymo Nr. 3D-10 „Dėl žemės ūkio ir maisto produktų saugomų kilmės vietos nuorodų, saugomų geografinių nuorodų ir garantuotų tradicinių gaminių įregistravimo ir kai kurių žemės ūkio ministro įsakymų pripažinimo netekusiais galios“ reikalavimus.**

Pagal 23.1.1. ir / arba 23.1.2. papunkčiuose nurodytus kriterijus bendra produktų vertinė išraiška turi būti ne mažiau nei 30% nuo visų perkamų maisto produktų kiekio (kg).

~~23.1.1.1. ne mažiau kaip 10 % mėsos produktų ir daržovių;~~

~~23.1.1.2. ne mažiau kaip 30 % javų produktų;~~

~~23.1.1.3. ne mažiau kaip 50 % pieno ir jo produktų.~~

Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: **galiojantys** ekologinės gamybos patvirtinamieji dokumentai, sertifikatai (produktams ir (arba) perdirbimo veiklai), **taip pat galiojantys NKP gamintojų sertifikatai, kurie skelbiami VŠĮ „Ekoagros“ svetainėje adresu www.ekoagros.lt. Produktų su saugomomis nuorodomis gamintojų sąrašai skelbiami Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos interneto svetainėje adresu www.vmvt.lt: Produktų, kurių pavadinimai įregistruoti saugomų kilmės vietos nuorodų (SKVN) ir saugomų geografinių nuorodų (SGN) registre, gamintojų sąraše ir Produktų, įregistruotų Garantuotų tradicinių gaminių (GTG) registre arba kiti lygiaverčiai įrodymai.**

23.2. išplėstiniai aplinkos apsaugos kriterijai:

23.2.1. **23.1.1. ir / arba 23.1.2. papunkčiuose nurodytus kriterijus ekologiškų maisto atitinkančių produktų turi būti perkama daugiau, negu numatyta 23.1.4 papunktyje.**

Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: **galiojantys** ekologinės gamybos patvirtinamieji dokumentai, sertifikatai (produktams ir (arba) perdirbimo veiklai), **taip pat galiojantys NKP gamintojų sertifikatai, kurie skelbiami VŠĮ „Ekoagros“ svetainėje adresu www.ekoagros.lt. Produktų su saugomomis nuorodomis gamintojų sąrašai skelbiami Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos interneto svetainėje adresu www.vmyt.lt: Produktų, kurių pavadinimai įregistruoti saugomų kilmės vietos nuorodų (SKVN) ir saugomų geografinių nuorodų (SGN) registre, gamintojų sąrašė ir Produktų, įregistruotų Garantuotų tradicinių gaminių (GTG) registre arba kiti lygiaverčiai įrodymai;**

~~23.2.2. produktų pakuotės turi atitikti Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. 348 „Dėl pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“ patvirtintų Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo taisyklių reikalavimus.~~

~~*Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai:* gamintojo ir (ar) importuotojo raštiškas patvirtinimas apie pakuotės atitiktį arba kiti lygiaverčiai įrodymai;~~

23.2.3. pakuotės turis ir masė turi būti kuo mažesnis, atsižvelgiant į būtinybę nepažeisti pakuojamo gaminio ir vartotojo saugumo, higienos ir transportavimo reikalavimų;

23.2.4. produktai:

23.2.4.1. turi būti tiekami antrinėse ir tretinėse (arba transporto) pakuotėse, kurių sudėtyje yra daugiau kaip 45 % perdirbtų medžiagų;

23.2.4.2. turi būti tiekami atsinaujinančių išteklių pagrindu pagamintose pakuotėse;

23.2.4.3. neturi būti tiekami atskiromis porcijomis (vienetiniuose pakeliuose).

Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: (23.2.3–23.2.4 papunkčiams) ekologinis ženklas arba pakuotės aprašymas, arba kiti lygiaverčiai įrodymai.“

4.14 pakeičiu 24 punktą ir jį išdėstau taip:

„24. Viešojo maitinimo paslaugos:

24.1. minimalūs aplinkos apsaugos kriterijai:

~~24.1.1. konkretios produktų grupės arba konkrečių produktų sąrašė esančių produktų turi būti ekologiškai pagaminta~~ **pagaminti** pagal Tarybos Reglamentą **Reglamento** (EB) Nr. 834/2007 „Dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklinimo ir panaikinančio Reglamentą (EEB) Nr. 2092/91“ (toliau – Reglamentas (EB) Nr.834/2007) ~~(OL 2007 L189, p.1)~~ **reikalavimus ir (arba) vertinę išraišką;**

~~24.1.1.1. ne mažiau kaip 10 % mėsos produktų ir daržovių;~~

~~24.1.1.2. ne mažiau kaip 30 % javų produktų;~~

~~24.1.1.3. ne mažiau kaip 50 % pieno ir jo produktų.~~

24.1.2. pagaminti pagal nacionalinę žemės ūkio ir maisto kokybės sistemą (toliau – NKP), laikantis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. lapkričio 29 d. įsakymo Nr. 3D-524 „Dėl nacionalinės žemės ūkio ir maisto produktų kokybės sistemos“ reikalavimų, arba jiems yra suteikta Saugoma geografinė nuoroda, ir /arba Saugoma kilmės vietos nuoroda ir /arba Garantuoto tradicinio gaminio nuoroda (toliau – saugomos nuorodos) ir atitinka 2015 m. sausio 7 d. Žemės ūkio ministro įsakymo Nr. 3D-10 „Dėl žemės ūkio ir maisto produktų saugomų kilmės vietos nuorodų, saugomų geografinių nuorodų ir garantuotų tradicinių gaminių įregistravimo ir kai kurių žemės ūkio ministro įsakymų pripažinimo netekusiais galios“ reikalavimus.

Pagal 24.1.1. ir / arba 24.1.2. papunkčiuose nurodytus kriterijus bendra produktų vertinė išraiška turi būti ne mažiau nei 30% nuo visų perkamų maisto produktų ir gėrimų kiekio (kg).

Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: **galiojantys** ekologinės gamybos patvirtinamieji dokumentai, sertifikatai (produktams ir (arba) perdirbimo veiklai), **taip pat galiojantys NKP gamintojų sertifikatai, kurie skelbiami VŠĮ „Ekoagros“ svetainėje**

adresu www.ekoagros.lt. Produktų su saugomomis nuorodomis gamintojų sąrašai skelbiami Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos interneto svetainėje adresu www.vmyt.lt: Produktų, kurių pavadinimai įregistruoti saugomų kilmės vietos nuorodų (SKVN) ir saugomų geografinių nuorodų (SGN) registre, gamintojų sąrašė ir Produktų, įregistruotų Garantuotų tradicinių gaminių (GTG) registre arba kiti lygiaverčiai įrodymai;

24.1.23. maistas ir gėrimai turi būti pateikiami, naudojant daugkartinio naudojimo stalo įrankius, stiklinius ir kitokius indus bei staltieses arba atsinaujinančių išteklių pagrindu pagamintus stalo įrankius, indus bei viešojo maitinimo reikmenis;

24.1.34. susidariusios atliekos (stiklas, popierius, plastikas, metalas ir kt.) turi būti rūšiuojamos ir perduodamos atliekas tvarkančioms įmonėms;

24.1.45. biologiškai skaidžios atliekos turi būti surenkamos atskirai ir perduodamos šias atliekas kompostuojančioms ar kitaip naudojančioms įmonėms;

24.1.56. turi būti laikomasi atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumo (prevencija, paruošimas naudoti pakartotinai, perdirbimas, kitoks naudojimas, šalinimas);

24.1.67. teikiant paslaugas naudojamos transporto priemonės turi atitikti ~~Euro IV~~ arba IV, arba didesnę išmetamųjų dujų standartą **M ir N kategorijų kelių transporto priemonėms taikomus kriterijus (XVII skyrius „M IR N kategorijų kelių transporto priemonės ir su jų priežiūra susijusios paslaugos“)**.

Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: (24.1.23–24.1.67 papunkčiams) tiekėjo deklaracija arba kiti lygiaverčiai įrodymai;

24.2. išplėstiniai aplinkos apsaugos kriterijai:

24.2.1. sudarant meniu, svarbiausi vaisiai, daržovės ir jūros produktai, naudojami teikiant paslaugas, kai įmanoma, turi būti parenkami atsižvelgiant į sezoną.

Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: meniu pasiūlymas arba kiti dokumentai;

24.2.2. ~~ekologiškų maisto produktų turi būti naudojama daugiau, negu numatyta 24.1.1 papunktyje~~ **produktų, atitinkančių 24.1.1. ir / arba 24.1.2. papunkčiuose nurodytus reikalavimus, turi būti perkama daugiau negu numatyta 24.1. papunktyje.**

Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: **galiojantys** ekologinės gamybos patvirtinamieji dokumentai, sertifikatai (produktams ir (arba) perdirbimo veiklai), **taip pat galiojantys NKP gamintojų sertifikatai, kurie skelbiami VŠĮ „Ekoagros“ svetainėje adresu www.ekoagros.lt. Produktų su saugomomis nuorodomis gamintojų sąrašai skelbiami Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos interneto svetainėje adresu www.vmyt.lt: Produktų, kurių pavadinimai įregistruoti saugomų kilmės vietos nuorodų (SKVN) ir saugomų geografinių nuorodų (SGN) registre, gamintojų sąrašė ir Produktų, įregistruotų Garantuotų tradicinių gaminių (GTG) registre arba kiti lygiaverčiai įrodymai.**

24.2.3. teikiant paslaugas naudojami popieriaus gaminiai (virtuviniai rankšluosčiai, popierinės servetėlės ir kt.) turi atitikti plonajam popieriui nustatytus minimalius aplinkos apsaugos kriterijus (5 produktas „Plonasis popierius“).

Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: ekologinis ženklas arba kiti lygiaverčiai įrodymai;

24.2.4. turi būti vykdomas viešojo maitinimo darbuotojų apmokymas (pavyzdžiui, pagal temas: atliekų tvarkymas ir rinkimas; atliekų mažinimas; vandens ir energijos taupymo praktika; cheminių produktų naudojimas; produktų kilmė; kokybė, aplinkosauginė ir socialinė atsakomybė ir kt.);

24.2.5. paslaugos turi būti teikiamos taip, kad maistas pagaminamas kiek įmanoma mažiau kenkiant aplinkai, taikant šiose srityse dokumentais patvirtintas aplinkosaugos procedūras:

- 24.2.5.1. teikiamų paslaugų svarbiausio poveikio aplinkai vertinimas;
- 24.2.5.2. maisto produktų atranka, apdorojimas ir laikymas;
- 24.2.5.3. atliekų mažinimas;
- 24.2.5.4. ruošiant ir vežant maistą naudojamos energijos ir vandens mažinimas.

Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: (24.2.4–24.2.5 papunkčiams) tiekėjo deklaracija arba kiti lygiaverčiai įrodymai;

~~24.2.6. pakuotė turi atitikti Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. 348 „Dėl pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“ patvirtintų Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo taisyklių reikalavimus.~~

~~Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: gamintojo ir (ar) importuotojo raštinė patvirtinimas apie pakuotės atitiktį arba kiti lygiaverčiai įrodymai;~~

24.2.78. pakuotės turis ir masė turi būti kuo mažesnis, atsižvelgiant į būtinybę nepažeisti pakuojamo gaminio ir vartotojo saugumo, higienos ir transportavimo reikalavimų.

Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: pakuotės aprašymas arba kiti lygiaverčiai įrodymai;

24.2.89. produktai:

24.2.89.1. turi būti tiekami antrinėse ir tretinėse (arba transporto) pakuotėse, kurių sudėtyje yra daugiau kaip 45 % perdirbtų medžiagų;

24.2.89.2. turi būti tiekami atsinaujinančių išteklių pagrindu pagamintose pakuotėse;

24.2.89.3. neturi būti tiekami atskiromis porcijomis (vienetiniuose pakeliuose);

24.2.910. naudojamuose šaldytuvuose ir šaldikliuose neturi būti ozono sluoksnį ardančių medžiagų: (hidrochlorfluorangliavandenilių – HCFC) ir hidrofluorangliavandenilių (HFC);

24.2.1011. ^[24] naudojama aukščiausio energinio efektyvumo klasės įranga;

24.2.1112. valymo produktai turi atitikti nustatytus minimalius aplinkos apsaugos kriterijus (XV skyrius „Valymo priemonės ir paslaugos“).

Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: (24.2.89–24.2.1112 papunkčiams) tiekėjo deklaracija arba kiti lygiaverčiai įrodymai.“

4.15. pakeičiu 33 punktą ir jį išdėstau taip:

„33. M₁, M₂ ir N₁ klasių transporto priemonės ^[82] priemonių įsigijimas arba nuoma:

33.1. minimalūs aplinkos apsaugos kriterijai:

33.1.1. transporto priemonės išmetamas anglies dioksido (CO₂) kiekis **neviršija 50 g/km; neturi viršyti šių dydžių:**

Nr.	Transporto priemonių tipas	CO ₂ , g/km
1.	Mini	110
2.	Maži	120
3.	Kompaktiški	130
4.	Vidutiniai	150
5.	Dideli	170
6.	Prabangūs dideli	270
7.	Visureigiai/šeimyniniai furgonai	210
8.	Maži auto furgonai (N1, klasė I)	150
9.	Kiti (N1, klasė II ir klasė III)	220

33.1.2. transporto priemonė turi atitikti Euro VI teršalų išmetimo standartą **realiomis** važiavimo sąlygomis išmetamų teršalų kiekis **neviršija 80 procentų ribinės vertės**

~~Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: tiekėjo pateikti skaičiavimai (jeigu
pirkimo vykdytojas nurodė pirkimo dokumentuose, kad tiekėjas turi pateikti eksploatacinio~~

~~laikotarpio sąnaudas, patiriamas dėl transporto priemonės išmetamo kietųjų dalelių kiekio per pirkimo vykdytojo nurodytą eksploatacinį laikotarpį) arba tiekėjo pateikti duomenys apie transporto priemonės išmetamą kietųjų dalelių kiekį (jeigu eksploatacinio laikotarpio sąnaudas apskaičiuoja pirkimo vykdytojas) arba kiti lygiaverčiai įrodymai;~~

~~Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: (33.1.1–33.1.3 papunkčiams) tiekėjo deklaracija arba kiti lygiaverčiai įrodymai.~~

33.2. išplėstiniai aplinkos apsaugos kriterijai:

33.2.1. transporto priemonės išmetamas anglies dioksido (CO₂) kiekis neturi viršyti šių dydžių priemonėje energija mechaniniam judesiui atlikti tiekama tik iš elektros energijos kaupiklio arba vandenilio kuro elementų;

Nr.	Transporto priemonių tipas	CO ₂ , g/km
-	-	-
1.	Mini	90
2.	Maži	100
3.	Kompaktiški	110
4.	Vidutiniai	130
5.	Dideli	150
6.	Prabangūs dideli	200
7.	Visureigiai/šeimyniniai furgonai	170
8.	Maži auto-furgonai (N1, klasė I)	130
9.	Kiti (N1, klasė II ir klasė III)	180

~~33.2.2. transporto priemonė turi atitikti Euro VI arba didesnę teršalų išmetimo standartą~~

~~33.2.3. turi būti įrengtas pavarų perjungimo indikatorius (angl. Gear Shift Indicator, GSI);~~

~~33.2.4. turi būti įrengtas padangų slėgio indikatorius (angl. Tyre Pressure Monitoring System, TPMS);~~

~~33.2.5. turi būti įrengtas degalų sąnaudų indikatorius;~~

~~33.2.6. oro kondicionavimo sistemos šaldymo agento (fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų) globalinio šiltėjimo potencialas (GWP) turi būti ≤150 (lyginant su CO₂ per 100 metų laikotarpį). Jeigu GWP yra didesnis, vieno garintuvo sistemos nuotėkis turi būti ne didesnis kaip 40 g fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų per metus, dviejų garintuvų sistemos – 60 g fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų per metus.~~

~~Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: (33.2.1–33.2.6. papunkčiams) gamintojo techniniai dokumentai arba tiekėjo deklaracija, arba kiti lygiaverčiai įrodymai;~~

~~33.2.7. hidrauliniai skysčiai, tepalai neturi būti klasifikuojami pavojingais žmonių sveikatai ar aplinkai (t. y. klasifikuojant jiems nepriskirtos pavojingumo frazės, aprašančios pavojingumo žmogaus sveikatai ar aplinkai pobūdį) pagal Reglamentą (EB) Nr. 1272/2008;~~

~~33.2.8. hidraulinių skysčių ir tepalų sudėtyje neturi būti cheminių medžiagų, įtrauktų į sąrašą pagal REACH reglamento 59 straipsnį. Negalima naudotis išlygomis, leidžiančiomis nukrypti nuo Reglamento (EB) Nr. 66/2010 dėl ekologinio ženklo 6 straipsnio 6 dalies reikalavimų cheminėms medžiagoms, pripažintoms didelį susirūpinimą keliančiomis cheminėmis medžiagomis ir įrašytoms į kandidatinių autorizuojamų cheminių medžiagų sąrašą pagal REACH reglamento 59 straipsnį, jeigu šių medžiagų koncentracija mišinys yra didesnė kaip 0,01 % pagal masę.~~

~~Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: (33.2.7 33.2.8 papunkčiams) ekologinis ženklas *European Ecolabel* arba *the Blue Angel*, arba saugos duomenų lapas, arba gamintojo deklaracija, arba kiti lygiaverčiai įrodymai;~~

~~33.2.9. tepimo priemonių sudėtyje anglies, gautos iš atsinaujinančių išteklių, turi būti $\geq 45\%$ (masė/masė).~~

~~Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: ekologinis ženklas *European Ecolabel* arba gamintojo deklaracija, arba kiti lygiaverčiai įrodymai;~~

~~33.2.10. padangų riedėjimo keliamo triukšmo lygis pagal Reglamento (EB) 661/2009 dėl variklinių transporto priemonių, jų priekabų ir joms skirtų sistemų, sudėtinių dalių bei atskirų techninių mazgų tipo patvirtinimo, atsižvelgiant į jų bendrąją saugą, reikalavimų II priedo C dalį (OL 2009, L 200, p. 1) turi būti mažesnis, negu:~~

~~a) C1 klasės padangoms~~

Nr.	Padangų klasė	Padangos nominalusis skerspjūvio plotis, mm	Ribinės vertės ¹⁹⁹¹ , dB (A)
1.	C1a	≤ 185	70
2.	C1b	$> 185 \leq 215$	71
3.	C1c	$> 215 \leq 245$	71
4.	C1d	$> 245 \leq 275$	72
5.	C1e	> 275	74

~~b) C2 ir C3 padangoms~~

Nr.	Padangų klasė	Naudojimo kategorija	Ribinės vertės ¹⁹⁹¹ , dB (A)
1.	C2	Normalios padangos	72
2.		Frikeinės padangos	73
3.	C3	Normalios padangos	73
4.		Frikeinės padangos	75

~~33.2.11. turi būti naudojamos mažo pasipriešinimo riedėjimui padangos. Pasipriešinimo riedėjimui koeficientas (angl. *Rolling Resistance Coefficient, RRC*) neturi viršyti pagal standartą ISO 28580 (ar lygiavertį) nustatytų ribinių reikšmių:~~

Nr.	Padangų klasė	Energijos vartojimo efektyvumo klasė ¹⁹⁹¹	Didžiausia vertė, kg/tonų
1.	C1	E	10,5
2.	C2	E	9,2
3.	C3	D	7

~~33.2.12. ¹⁹²¹ tam tikra procentinė dalis pagal masę atskirų transporto priemonės dalių turi būti pagaminta iš perdirbtų ar atsinaujinančių medžiagų;~~

~~33.2.13. ¹⁹³¹ transporto priemonėje turi būti sumontuota Start/Stop sistema (funkeija, kai, automobiliui sustojus prie šviesoforo ar transporto spūstyse, automatiškai išjungiamas variklis);~~

~~33.2.14. turi būti naudojamos restauruotos padangos, sertifikuotos pagal Jungtinių Tautų Europos ekonominės komisijos taisyklių Nr. 108, 109 reikalavimus.~~

~~Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: (33.2.10 33.2.14 papunkčiams) gamintojo techniniai dokumentai arba kiti lygiaverčiai įrodymai.~~

33.2.2. transporto priemonė turi naudoti alternatyvius degalus ar energijos šaltinius (pavyzdžiui, naudoti degalus iš atsinaujinančių energijos išteklių, būti varoma elektros energija, vandenilio dujomis, sintetiniais degalais ar parafininiu kuru, suslėgtomis ar suskystintomis gamtinėmis dujomis; kt.), išskyrus skystųjų biodegalų ir degalų mišinius;

Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: (33.2.1–33.2.3. papunkčiams) gamintojo techniniai dokumentai arba tiekėjo deklaracija, arba kiti lygiaverčiai įrodymai;

4.16. pakeičiu 34 punktą ir jį išdėstau taip:

„34. M2 ir M3, N2 ir N3 klasių transporto priemonės (autobusai)^[94]:

34.1. minimalūs aplinkos apsaugos kriterijai:

34.1.1. transporto priemonė turi atitikti ne mažesnę kaip Euro VI teršalų išmetimo standartą;

34.1.2. ^[95] transporto priemonė turi naudoti alternatyvius degalus ar sistemas **energijos šaltinius** (pavyzdžiui, naudoti degalus iš atsinaujinančių energijos išteklių, būti varoma elektros varikliu, naudojančiu pakraunamoje baterijoje sukauptą energiją; naudoti biodegalus ar kitus atsinaujinančių energijos išteklių kilmės degalus; būti hibridinė transporto priemonė, naudojanti dviejų tipų variklius – vidaus degimo ir elektros variklį – leidžiančius stabdant susigrąžinti prarastą energiją, ją kaupiant baterijose; kt.) **naudoti degalus iš atsinaujinančių energijos išteklių, būti varoma elektros energija, vandenilio dujomis, sintetiniais degalais ar parafininiu kuru, suslėgtomis ar suskystintomis gamtinėmis dujomis; kt.), išskyrus skystųjų biodegalų ir degalų mišinius;**

34.1.3. ^[96] triukšmo lygis yra mažesnis kaip (Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2007 m. lapkričio 10 d. įsakymas Nr.3-357 „Dėl Transporto priemonių ir sudedamųjų transporto priemonių dalių atitikties triukšmo kontrolės teisės norminiams aktams vertinimo ir sertifikavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“):

Nr.	Transporto priemonių kategorijos	Triukšmo lygis ^[97] , dB (A)
1.	Keleiviams vežti skirtos transporto priemonės, kuriose yra daugiau kaip 9 sėdimos vietos, įskaitant vairuotojo vietą, kurių maksimali leistina masė didesnė kaip 3,5 tonos (M2 ir M3): – su mažesnės kaip 150 kW galios varikliu – su ne mažesnės kaip 150 kW galios varikliu	- - - - 78 80
2.	Keleiviams vežti skirtos transporto priemonės, kuriose yra daugiau kaip 9 sėdimos vietos, įskaitant vairuotojo vietą (M2); kroviniams vežti skirtos priemonės (N1): – kurių maksimali leistina masė ne didesnė kaip 2 tonos – kurių maksimali leistina masė didesnė kaip 2 tonos, tačiau ne didesnė kaip 3,5 tonos -	- - - - 76 - 77

34.1.42. ^[98] transporto priemonė turi atitikti Euro VI arba didesnę teršalų išmetimo standartą.

Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: (34.1.1–34.1.42 papunkčiams) gamintojo techniniai dokumentai arba kiti lygiaverčiai įrodymai;

34.1.5. ^[99] rekomenduojama pirkimo vykdytojui, priėmusiam sprendimą išrinkti ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą pagal kainos ar sąnaudų ir kokybės santykį ir pirkimo dokumentuose kaip pateiktų pasiūlymų vertinimo kriterijų įtraukusiam transporto priemonės eksploatacinio laikotarpio poveikį energetikai ir aplinkai, nustatyti šio kriterijaus parametras

~~„Mažesnės eksploatacinio laikotarpio sąnaudos, kurios patiriamos dėl transporto priemonės išmetamo kietųjų dalelių kiekio“ ir suteikti jam didesnę lyginamąją svorį.~~

~~Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: tiekėjo pateikti skaičiavimai (jeigu pirkimo vykdytojas nurodė pirkimo dokumentuose, kad tiekėjas turi pateikti eksploatacinio laikotarpio sąnaudas, patiriamas dėl transporto priemonės išmetamo kietųjų dalelių kiekio per pirkimo vykdytojo nurodytą eksploatacinį laikotarpį) arba tiekėjo pateikti duomenys apie transporto priemonės išmetamą kietųjų dalelių kiekį (jeigu eksploatacinio laikotarpio sąnaudas apskaičiuoja pirkimo vykdytojas) arba kiti lygiaverčiai įrodymai;~~

34.2. išplėstiniai aplinkos apsaugos kriterijai:

34.2.1. transporto priemonė turi atitikti Euro VI arba didesnę **aukštesnę negu Euro VI** teršalų išmetimo standartą;

34.2.2. dujų išmetimo vamzdis neturi būti įrengtas **kitoje negu** keleivių lipimo/išlipimo durų pusėje.

~~Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: (34.2.1–34.2.2 papunkčiams) gamintojo techniniai dokumentai arba tiekėjo deklaracija, arba kiti lygiaverčiai įrodymai;~~

34.2.3. hidrauliniai skysčiai, tepalai neturi būti klasifikuojami pavojingais žmonių sveikatai ar aplinkai (t. y. klasifikuojant jiems nepriskirtos pavojingumo frazės, aprašančios pavojingumo žmogaus sveikatai ar aplinkai pobūdį) pagal Reglamentą (EB) Nr. 1272/2008;

34.2.4. hidraulinių skysčių ir tepalų sudėtyje neturi būti cheminių medžiagų, įtrauktų į sąrašą pagal REACH reglamento 59 straipsnį. Negalima naudotis išlygomis, leidžiančiomis nukrypti nuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 66/2010 dėl ekologinio ženklo 6 straipsnio 6 dalies reikalavimų cheminėms medžiagoms, pripažintoms didelį susirūpinimą keliančiomis cheminėmis medžiagomis ir įrašytoms į kandidatinių autorizuojamų cheminių medžiagų sąrašą pagal REACH reglamento 59 straipsnį, jeigu šių medžiagų koncentracija mišinyje yra didesnė kaip 0,01 % pagal masę.

~~Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: (34.2.3–34.2.4 papunkčiams) ekologinis ženklas *European Ecolabel* arba *the Blue Angel*, arba saugos duomenų lapas, arba gamintojo deklaracija, arba kiti lygiaverčiai įrodymai;~~

34.2.5. tepimo priemonių sudėtyje anglies, gautos iš atsinaujinančių išteklių, turi būti $\geq 45\%$ (masė/masė);

34.2.6. padangų riedėjimo keliamo triukšmo lygis pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) 661/2009 dėl variklinių transporto priemonių, jų priekabų ir joms skirtų sistemų, sudėtinių dalių bei atskirų techninių mazgų tipo patvirtinimo, atsižvelgiant į jų bendrąją saugą, reikalavimų II priedo C dalį (OL 2009, L 200, p. 1) turi būti mažesnis, negu:

Nr.	Padangų klasė	Naudojimo kategorija	Ribinės vertės ^[100] , dB (A)
1.	C2	Normalios padangos	72
2.		Frikeinės padangos	73
3.	C3	Normalios padangos	73
4.		Frikeinės padangos	75

34.2.7. turi būti naudojamos mažo pasipriešinimo riedėjimui padangos. Pasipriešinimo riedėjimui koeficientas (*angl. Rolling Resistance Coefficient, RRC*) neturi viršyti pagal standartą ISO 28580 (ar lygiavertį) nustatytų ribinių reikšmių:

Nr.	Padangų klasė	Energijos vartojimo efektyvumo klasė ^[101]	Didžiausia vertė, kg/tonų
1.	C2	E	9,2
2.	C3	Đ	7

34.2.8. ^[102] turi būti įrengtas padangų slėgio indikatorius (*angl. Tyre Pressure Monitoring System, TPMS*);

34.2.9. ^[103] oro kondicionavimo sistemos šaldymo agento (fluoruotų šiltnamio efektą sukeliančių dujų) globalinio atšilimo potencialas (GWP) turi būti <2500 (lyginant su CO₂ per 100 metų laikotarpį);

34.2.10. ^[104] tam tikra procentinė dalis pagal masę atskirų transporto priemonės dalių turi būti pagaminta iš perdirbtų ar atsinaujinančių medžiagų;

34.2.11. ^[105] transporto priemonėje turi būti sumontuota Start/Stop sistema (funkcija, kai, automobiliui sustojus prie šviesoforo ar transporto spūstyse, automatiškai išjungiamas variklis);

34.2.12. turi būti naudojamos restauruotos padangos, sertifikuotos pagal Jungtinių Tautų Europos ekonominės komisijos taisyklių Nr. 109 reikalavimus.

Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: (34.2.5–34.2.12 papunkčiams) gamintojo techniniai dokumentai arba kiti lygiaverčiai įrodymai.“

4.17. pripažįstu netekusiais galios 36–38 punktus:

„36. Visuomeninio transporto paslaugos (M2 ir M3 klasių transporto priemonėmis):

36.1. minimalūs aplinkos apsaugos kriterijai:

36.1.1. transporto priemonės turi atitikti teršalų išmetimo standartą ne mažesnę kaip Euro V;

36.1.2. triukšmo lygis turi būti mažesnis kaip (Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2007 m. lapkričio 10 d. įsakymas Nr.3-357 „Dėl Transporto priemonių ir sudedamųjų transporto priemonių dalių atitikties triukšmo kontrolės teisės norminiams aktams vertinimo ir sertifikavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“):

nr.	Transporto priemonių kategorijos	Triukšmo lygis ^[106] , dB (A)
:	Keleiviams vežti skirtos transporto priemonės, kuriose yra daugiau kaip 9 sėdimos vietos, įskaitant vairuotojo vietą, kurių maksimali leistina masė didesnė kaip 3,5 tonos (M2 ir M3):	-
	– su mažesnės kaip 150 kW galios varikliu	78
	– su ne mažesnės kaip 150 kW galios varikliu	80
:	Keleiviams vežti skirtos transporto priemonės, kuriose yra daugiau kaip 9 sėdimos vietos, įskaitant vairuotojo vietą (M2);	-
	kroviniams vežti skirtos priemonės (N1):	-
	– kurių maksimali leistina masė ne didesnė kaip 2 tonos	76
	– kurių maksimali leistina masė didesnė kaip 2 tonos, tačiau ne didesnė kaip 3,5 tonos	77

36.1.31. ^[107] transporto priemonių, naudojamų teikiant paslaugas, tam tikra procentinė dalis turi atitikti teršalų išmetimo standartą ne mažesnę kaip EEV ar Euro VI;

36.1.42. ^[108] transporto priemonių, naudojamų teikiant paslaugas, tam tikra procentinė dalis turi naudoti alternatyvius degalus ar sistemas (pavyzdžiui, būti varoma elektros varikliu, naudojančiu pakraunamoje baterijoje sukauptą energiją; naudoti biodegalus ar kitus atsinaujinančių energijos išteklių kilmės degalus; būti hibridinė transporto priemonė, naudojanti dviejų tipų variklius – vidaus degimo ir elektros variklį – leidžiančius stabdant susigrąžinti prarastą energiją, ją kaupiant baterijose; kt.);

36.1.53. ^[109] visos transporto priemonės, įsigytos po sutarties pasirašymo ir naudojamos teikiant paslaugas:

36.1.5.1. turi atitikti teršalų išmetimo standartą ne mažesnę kaip Euro VI;

36.1.5.2. turi būti su įrengtais padangų slėgio indikatoriais (*angl. Tyre Pressure Monitoring System, TPMS*);

~~36.1.5.3. dujų išmetimo vamzdis turi būti įrengtas kitoje pusėje, negu keleivių įlipimo/išlipimo durys.~~

~~Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: (36.1.1–36.1.53 – papunkčiams) gamintojo techniniai dokumentai arba kiti lygiaverčiai įrodymai;~~

~~36.1.6. ⁽¹¹⁰⁾ tiekėjas turi pateikti:~~

~~36.1.6.1. duomenis apie paslaugų atlikimui naudotų transporto priemonių sunaudotą per nustatytą laikotarpį degalų kiekį;~~

~~36.1.6.2. parengtą priemonių planą, kaip per atitinkamą ateinantį laikotarpį padidinti degalų naudojimo efektyvumą.~~

~~Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: tiekėjo pateikti skaičiavimai ir parengtas priemonių planas arba tiekėjo deklaracija, arba kiti lygiaverčiai įrodymai;~~

~~36.1.7. ⁽¹¹¹⁾ vairuotojai, dalyvaujantys teikiant paslaugas, turi būti apmokyti vairuoti ekonomiškai, siekiant padidinti degalų naudojimo efektyvumą.~~

~~Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: tiekėjo pateiktas apmokytų vairuotojų sąrašas ir dalyvavimo tokiuose mokymuose liudijimas arba kiti lygiaverčiai įrodymai;~~

~~36.1.81. ⁽¹¹²⁾ tiekėjas turi būti įsipareigojęs rinkti panaudotus tepalus, padangas ir dėl jų šalinimo turi būti sudaręs sutartis su tokias pavojingas atliekas tvarkančiomis įmonėmis.~~

~~Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: tiekėjo deklaracija arba kiti lygiaverčiai įrodymai;~~

36.2. išplėstiniai aplinkos apsaugos kriterijai:

~~36.2.1. transporto priemonės turi atitikti teršalų išmetimo standartą ne mažesnę kaip EEV Euro VI.~~

~~Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: gamintojo techniniai dokumentai arba tiekėjo deklaracija, arba kiti lygiaverčiai įrodymai;~~

~~36.2.2. hidrauliniai skysčiai, tepalai neturi būti klasifikuojami pavojingais žmonių sveikatai ar aplinkai (t.y. klasifikuojant jiems nepriskirtos pavojingumo frazės, aprašančios pavojingumo žmogaus sveikatai ar aplinkai pobūdį) pagal Reglamentą (EB) Nr. 1272/2008;~~

~~36.2.3. hidraulinių skysčių ir tepalų sudėtyje neturi būti cheminių medžiagų, įtrauktų į sąrašą pagal REACH reglamento 59 straipsnį. Negalima naudotis išlygomis, leidžiančiomis nukrypti nuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 66/2010 dėl ekologinio ženklo 6 straipsnio 6 dalies reikalavimų cheminėms medžiagoms, pripažintoms didelį susirūpinimą keliančiomis cheminėmis medžiagomis ir įrašytoms į kandidatinių autorizotinių cheminių medžiagų sąrašą pagal REACH reglamento 59 straipsnį, jeigu šių medžiagų koncentracija mišinyje yra didesnė kaip 0,01 % pagal masę.~~

~~Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: (36.2.2–36.2.3 papunkčiams) ekologinis ženklas European Ecolabel arba the Blue Angel, arba saugos duomenų lapas, arba gamintojo deklaracija, arba kiti lygiaverčiai įrodymai;~~

~~36.2.4. tepimo priemonių sudėtyje anglies, gautos iš atsinaujinančių išteklių, turi būti ≥ 45 % (masė/masė);~~

~~36.2.5. padangų riedėjimo keliamo triukšmo lygis pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) 661/2009 dėl variklinių transporto priemonių, jų priekabų ir joms skirtų sistemų, sudėtinių dalių bei atskirų techninių mazgų tipo patvirtinimo, atsižvelgiant į jų bendrąją saugą, reikalavimų II priedo C dalį (OL 2009, L 200, p. 1) turi būti mažesnis, negu:~~

r.	Padangų klasė	Naudojimo kategorija	Ribinės vertės ⁽¹¹³⁾, dB (A)
+	C2	Normalios padangos	72
+	C2	Frikeinės padangos	73
+	C3	Normalios padangos	73

7	padangos	
7	Frikeinės padangos	75

36.2.6. turi būti naudojamos mažo pasipriešinimo riedėjimui padangos. Pasipriešinimo riedėjimui koeficientas (*angl. Rolling Resistance Coefficient, RRC*) neturi viršyti pagal standartą ISO 28580 (ar lygiavertį) nustatytų ribinių reikšmių:

7.	Padangų klasė	Energijos vartojimo efektyvumo klasė ^[114]	Didžiausia vertė, kg/tonų
7.	C2	E	9,2
7.	C3	Đ	7

36.2.7. ^[115] transporto priemonėje turi būti įrengtas padangų slėgio indikatorius (*angl. Tyre Pressure Monitoring System, TPMS*);

36.2.8. ^[116] oro kondicionavimo sistemos šaldymo agento (fluoruotų šiltnamio efektą sukeliančių dujų) globalinio atšilimo potencialas (GWP) turi būti < 2500 (lyginant su CO₂-100 metų laikotarpiui);

36.2.9. ^[117] tam tikra procentinė dalis transporto priemonių, kurių atskiros dalys turi būti pagamintos iš perdirbtų ar atsinaujinančių medžiagų;

36.2.10. ^[118] tam tikra procentinė dalis transporto priemonių, kuriose turi būti sumontuota Start/Stop sistema (funkcija, kai, automobiliui sustojus prie šviesoforo ar transporto spūstyse, automatiškai išjungiamas variklis).

Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: (36.2.4–36.2.10 papunkčiams) gamintojo techniniai dokumentai arba tiekėjo deklaracija, arba kiti lygiaverčiai įrodymai;

36.2.11. ^[119] transporto priemonės turi būti plaunamos tik tose vietose, kur yra užtikrinamas purvo ir tepalų surinkimas;

36.2.12. turi būti naudojamos restauruotos padangos, sertifikuotos pagal Jungtinių Tautų Europos ekonominės komisijos taisyklių Nr. 109 reikalavimus.

Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: (36.2.11–36.2.12 papunkčiams) tiekėjo deklaracija arba kiti lygiaverčiai įrodymai.

37. N2 ir N3 klasių transporto priemonės (atliekų surinkimo automobiliai) ^[120]:

37.1. minimalūs aplinkos apsaugos kriterijai:

37.1.1. transporto priemonė turi atitikti ne mažesnę kaip EEV **Euro VI** teršalų išmetimo standartą;

37.1.2. ^[121] triukšmo lygis turi būti mažesnis kaip 101 dB (A) (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. birželio 30 d. įsakymas Nr. 325 „Dėl STR 2.01.08:2003 „Lauko sąlygomis naudojamos įrangos į aplinką skleidžiamo triukšmo valdymas“ patvirtinimo“);

37.1.3. ^[122] transporto priemonė turi naudoti alternatyvius degalus ar sistemas (pavyzdžiui, būti varoma elektros varikliu, naudojančiu pakraunamoje baterijoje sukauptą energiją; naudoti biodegalus ar kitus atsinaujinančių energijos išteklių kilmės degalus; būti hibridinė transporto priemonė, naudojanti dviejų tipų variklius – vidaus degimo ir elektros variklį – leidžiančius stabdant susigrąžinti prarastą energiją, ją kaupiant baterijose; kt.);

37.1.4. ^[123] Transporto priemonė turi atitikti teršalų išmetimo standartą ne mažesnę kaip Euro VI.

Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: (37.1.1.–37.1.4 papunkčiams) gamintojo techniniai dokumentai arba kiti lygiaverčiai įrodymai;

37.1.5. ¹²⁴ rekomenduojama pirkimo vykdytojai, priėmusiam sprendimą išrinkti ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą pagal kainos ar sąnaudų ir kokybės santykį ir pirkimo dokumentuose kaip pateiktų pasiūlymų vertinimo kriterijų įtraukusiam transporto priemonės eksploatacinio laikotarpio poveikį energetikai ir aplinkai, nustatyti šio kriterijaus parametą „Mažesnės eksploatacinio laikotarpio sąnaudos, kurios patiriamos dėl transporto priemonės išmetamo kietųjų dalelių kiekio“ ir suteikti jam didesnę lyginamąją svorį.

Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: tiekėjo pateikti skaičiavimai (jeigu pirkimo vykdytojas nurodė pirkimo dokumentuose, kad tiekėjas turi pateikti eksploatacinio laikotarpio sąnaudas, patiriamas dėl transporto priemonės išmetamo kietųjų dalelių kiekio per pirkimo vykdytojo nurodytą eksploatacinį laikotarpį) arba tiekėjo pateikti duomenys apie transporto priemonės išmetamą kietųjų dalelių kiekį (jeigu eksploatacinio laikotarpio sąnaudas apskaičiuoja pirkimo vykdytojas) arba kiti lygiaverčiai įrodymai;

37.2. išplėstiniai aplinkos apsaugos kriterijai:

37.2.1. transporto priemonės turi atitikti išmetamų teršalų standartą ne mažesnę kaip Euro VI;

37.2.2. transporto priemonės papildomos įrangos atskirų variklių tarša neturi viršyti IIIA etapo (19 kW ir didesnės, bet mažesnės kaip 37 kW galios varikliai), IIIB etapo (37 kW ir didesnės, bet mažesnės kaip 56 kW galios varikliai) ir IV etapo (56 kW ir didesnės, bet mažesnės kaip 560 kW galios varikliai) ribinių verčių, nustatytų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. sausio 7 d. įsakymu Nr. 5 „Dėl ne keliais judančių mechanizmų vidaus degimo variklių tipo patvirtinimo ir teršalų išmetimo ribojimo tvarkos patvirtinimo“:

Kategorija: naudingoji galia (P) (kW)	Anglies monoksidas (CO) (g/kWh)	Angliavandeniliai (HC) (g/kWh)	Azoto oksidai (NO _x) (g/kWh)	Kietosios dalelės (KD) (g/kWh)
Q: 130 kW ≤ P ≤ 560 kW	3,5	0,19	0,4	0,025
R: 56 kW ≤ P < 130 kW	5,0	0,19	0,4	0,025
-	-	Angliavandeniliai ir azoto oksidai (HC + NO _x) (g/kWh)		-
J: 37 kW ≤ P < 56 kW	5,0	4,7		0,025
K: 19 kW ≤ P < 37 kW	5,5	7,5		0,6

Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: (37.2.1 37.2.2 – papunkčiams) gamintojo techniniai dokumentai arba tiekėjo deklaracija, arba kiti lygiaverčiai įrodymai;

37.2.3. hidrauliniai skysčiai, tepalai neturi būti klasifikuojami pavojingais žmonių sveikatai ar aplinkai (t.y. klasifikuojant jiems nepriskirtos pavojingumo frazės, aprašančios pavojingumo žmogaus sveikatai ar aplinkai pobūdį) pagal Reglamentą (EB) Nr. 1272/2008;

37.2.4. hidraulinių skysčių ir tepalų sudėtyje neturi būti cheminių medžiagų, įtrauktų į sąrašą pagal REACH 59 straipsnį. Negalima naudotis išlygomis, leidžiančiomis nukrypti nuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 66/2010 dėl ekologinio ženklo 6 straipsnio 6 dalies reikalavimų cheminėms medžiagoms, pripažintoms didelį susirūpinimą keliančiomis cheminėmis medžiagomis ir įrašytoms į kandidatinių autorizuojamų cheminių medžiagų sąrašą pagal REACH reglamento 59 straipsnį, jeigu šių medžiagų koncentracija mišinyje yra didesnė kaip 0,01 % pagal masę.

Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: (37.2.3 37.2.4 – papunkčiams) ekologinis ženklas *European Ecolabel* arba *the Blue Angel*, arba saugos duomenų lapas, arba gamintojo deklaracija, arba kiti lygiaverčiai įrodymai;

37.2.5. tepimo priemonių sudėtyje anglies, gautos iš atsinaujinančių išteklių, turi būti $\geq 45\%$ (masė/masė);

37.2.6. padangų riedėjimo keliamo triukšmo lygis pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) 661/2009 dėl variklinių transporto priemonių, jų priekabų ir joms skirtų sistemų, sudėtinių dalių bei atskirų techninių mazgų tipo patvirtinimo, atsižvelgiant į jų bendrąją saugą, reikalavimų II priedo C dalį (OL 2009, L 200, p. 1) turi būti mažesnis, negu:

Nr.	Padangų klasė	Naudojimo kategorija	Ribinės vertės ^{H25} , dB (A)
1.	C2	Normalios padangos	72
2.		Frikeinės padangos	73
3.	C3	Normalios padangos	73
4.		Frikeinės padangos	75

37.2.7. turi būti naudojamos mažo pasipriešinimo riedėjimui padangos. Pasipriešinimo riedėjimui koeficientas (*angl. Rolling Resistance Coefficient, RRC*) neturi viršyti pagal standartą ISO 28580 (ar lygiavertį) nustatytų ribinių reikšmių:

Nr.	Padangų klasė	Energijos vartojimo efektyvumo klasė ^{H26}	Didžiausia vertė, kg/tonų
1.	C2	E	9,2
2.	C3	D	7

37.2.8. ^{H27} transporto priemonėje turi būti įrengtas padangų slėgio indikatorius (*angl. Tyre Pressure Monitoring System, TPMS*);

37.2.9. ^{H28} tam tikras transporto priemonės dalių kiekis (procentais pagal masę) turi būti pagaminta iš perdirbtų ar atsinaujinančių medžiagų;

37.2.10. turi būti naudojamos restauruotos padangos, sertifikuotos pagal Jungtinių Tautų Europos ekonominės komisijos taisyklių Nr. 109 reikalavimus.

Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: (37.2.5–37.2.10 papunkčiams) gamintojo techniniai dokumentai arba kiti lygiaverčiai įrodymai.

38. Atliekų surinkimo paslaugos (N2 ir N3 klasių transporto priemonėmis):

38.1. minimalūs aplinkos apsaugos kriterijai:

38.1.1. naudojamos transporto priemonės turi atitikti teršalų išmetimo standartą ne mažesnę kaip Euro IV;

38.1.2. ^{H29} triukšmo lygis turi būti mažesnis kaip 101 dB (A) (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. birželio 30 d. įsakymas Nr. 325 „Dėl STR 2.01.08:2003 „Lauko sąlygomis naudojamos įrangos į aplinką skleidžiamo triukšmo valdymas“ patvirtinimo“);

38.1.32. ^{H30} tam tikra procentinė dalis transporto priemonių, naudojamų teikiant paslaugas, turi atitikti teršalų išmetimo standartą ne mažesnę kaip Euro V, EEV ar **Euro VI**;

38.1.43. ^{H31} tam tikra procentinė dalis transporto priemonių, naudojamų teikiant paslaugas, turi naudoti alternatyvius degalus ar sistemas (pavyzdžiui, būti varoma elektros varikliu, naudojančiu pakraunamoje baterijoje sukauptą energiją; naudoti biodegalus ar kitus atsinaujinančių energijos išteklių kilmės degalus; būti hibridinė transporto priemonė, naudojanti dviejų tipų variklius – vidaus degimo ir elektros variklį – leidžiančius stabdant susigrąžinti prarastą energiją, ją kaupiant baterijose; kt.);

38.1.54. ^{H32} visos transporto priemonės, įsigytos po sutarties pasirašymo ir naudojamos teikiant paslaugas:

38.1.54.1. turi atitikti teršalų išmetimo standartą ne mažesnę kaip Euro VI;

38.1.5.2. turi būti su įrengtais padangų slėgio indikatoriais (*angl. Tyre Pressure Monitoring System, TPMS*).

~~Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: (38.1.1–38.1.54 – papunkčiams) gamintojo techniniai dokumentai arba kiti lygiaverčiai įrodymai:~~

~~38.1.6. ^[133] tiekėjas turi pateikti:~~

~~38.1.6.1. duomenis apie paslaugų atlikimui naudotų transporto priemonių sunaudotą per nustatytą laikotarpį degalų kiekį;~~

~~38.1.6.2. parengtą priemonių planą, kaip per atitinkamą ateinantį laikotarpį padidinti degalų naudojimo efektyvumą.~~

~~Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: tiekėjo pateikti skaičiavimai ir parengtas priemonių planas arba tiekėjo deklaracija, arba kiti lygiaverčiai įrodymai;~~

~~38.1.7. ^[134] vairuotojai, dalyvaujantys teikiant paslaugas, turi būti apmokyti vairuoti ekonomiškai, siekiant padidinti degalų naudojimo efektyvumą.~~

~~Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: tiekėjo pateiktas apmokytų vairuotojų sąrašas ir dalyvavimo tokiuose mokymuose liudijimas arba kiti lygiaverčiai įrodymai;~~

~~38.1.8. ^[135] tiekėjas turi būti įsipareigojęs per sutarties vykdymo laikotarpį rinkti panaudotus tepalus, padangas, dėl jų šalinimo turi būti sudaręs sutartis su pavojingas atliekas tvarkančiomis įmonėmis.~~

~~Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: tiekėjo deklaracija arba kiti lygiaverčiai įrodymai;~~

38.2. išplėstiniai aplinkos apsaugos kriterijai:

~~38.2.1. transporto priemonės turi atitikti išmetamų teršalų standartą ne mažesnę kaip Euro V;~~

~~38.2.2. transporto priemonės papildomos įrangos atskirų variklių tarša neturi viršyti IIIA etapo (19 kW ir didesnės, bet mažesnės kaip 37 kW galios varikliai), IIIB etapo (37 kW ir didesnės, bet mažesnės kaip 56 kW galios varikliai) ir IV etapo (56 kW ir didesnės, bet mažesnės kaip 560 kW galios varikliai) ribinių verčių, nustatytų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. sausio 7 d. įsakymu Nr. 5 „Dėl ne keliais judančių mechanizmų vidaus degimo variklių tipo patvirtinimo ir teršalų išmetimo ribojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“:~~

Kategorija: naudingoji galia (P) (kW)	Anglies monoksidas (CO) (g/kWh)	Angliavandeniliai (HC) (g/kWh)	Azoto oksidai (NO _x) (g/kWh)
Q: 130 kW ≤ P ≤ 560 kW	3,5	0,19	0,4
R: 56 kW ≤ P < 130 kW	5,0	0,19	0,4
-	-	Angliavandeniliai ir azoto oksidai (HC + NO _x) (g/kWh)	
J: 37 kW ≤ P < 56 kW	5,0	4,7	
K: 19 kW ≤ P < 37 kW	5,5	7,5	

~~Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: (38.2.1–38.2.2 – papunkčiams) tiekėjo pateiktas transporto priemonių sąrašas ir pateikti dokumentai, kad transporto priemonės atitinka nurodytus reikalavimus (pridedami gamintojo techniniai dokumentai), arba tiekėjo deklaracija, arba kiti lygiaverčiai įrodymai;~~

~~38.2.3. hidrauliniai skysčiai, tepalai neturi būti klasifikuojami pavojingais žmonių sveikatai ar aplinkai (t. y. klasifikuojant jiems nepriskirtos pavojingumo frazės, aprašančios pavojingumo žmogaus sveikatai ar aplinkai pobūdį) pagal Reglamentą (EB) Nr. 1272/2008;~~

~~38.2.4. hidraulinių skysčių ir tepalų sudėtyje neturi būti cheminių medžiagų, įtrauktų į sąrašą pagal REACH reglamento 59 straipsnį. Negalima naudotis išlygomis, leidžiančiomis nukrypti nuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 66/2010 dėl ekologinio ženklų 6 straipsnio 6 dalies reikalavimų cheminėms medžiagoms, pripažintoms didelį susirūpinimą keliančiomis cheminėmis medžiagomis ir įrašytoms į kandidatinių autorizuo-~~

cheminių medžiagų sąrašą pagal REACH reglamento 59 straipsnį, jeigu šių medžiagų koncentracija mišinyje yra didesnė kaip 0,01 % pagal masę.

~~Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: (38.2.3 38.2.4 papunkčiams) ekologinis ženklas *European Ecolabel* arba *the Blue Angel*, arba saugos duomenų lapas, arba gamintojo deklaracija, arba kiti lygiaverčiai įrodymai;~~

38.2.5. tepimo priemonių sudėtyje anglies, gautos iš atsinaujinančių išteklių, turi būti ≥ 45 % (masė/masė);

38.2.6. padangų riedėjimo keliamo triukšmo lygis pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) 661/2009 dėl variklinių transporto priemonių, jų priekabų ir joms skirtų sistemų, sudėtinių dalių bei atskirų techninių mazgų tipo patvirtinimo, atsižvelgiant į jų bendrąją saugą, reikalavimų II priedo C dalį (OL 2009, L 200, p. 1) turi būti mažesnis, negu:

Nr.	Padangų klasė	Naudojimo kategorija	Ribinės vertės ^[136] , dB (A)
1.	E2	Normalios padangos	72
2.		Frikeinės padangos	73
3.	E3	Normalios padangos	73
4.		Frikeinės padangos	75

38.2.7. turi būti naudojamos mažo pasipriešinimo riedėjimui padangos. Pasipriešinimo riedėjimui koeficientas (*angl. Rolling Resistance Coefficient, RRC*) neturi viršyti pagal standartą ISO 28580 (ar lygiavertį) nustatytų ribinių reikšmių:

Nr.	Padangų klasė	Energijos vartojimo efektyvumo klasė ^[137]	Didžiausia vertė, kg/tonų
1.	E2	E	9,2
2.	E3	D	7

38.2.8. ^[138]transporto priemonėje turi būti įrengtas padangų slėgio indikatorius (*angl. Tyre Pressure Monitoring System, TPMS*);

38.2.9. ^[139]tam tikra procentinė dalis transporto priemonių, kurių atskiros dalys turi būti pagamintos iš perdirbtų ar atsinaujinančių medžiagų;

38.2.10. ^[140]transporto priemonės turi būti plaunamos tik tose vietose, kur užtikrinamas purvo ir tepalų surinkimas;

38.2.11. turi būti naudojamos restauruotos padangos sertifikuotos pagal Jungtinių Tautų Europos ekonominės komisijos taisyklių Nr. 109 reikalavimus.

~~Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: (38.2.5 38.2.11 papunkčiams) tiekėjo deklaracija arba gamintojo techniniai dokumentai, arba kiti lygiaverčiai įrodymai.”“~~

4.18. papildau 52.1.2. papunkčiu:

„52.1.2. Produktas turi atitikti Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2015 m. birželio 18 d. įsakymu Nr. 1-154 „Dėl prekių, išskyrus kelių transporto priemonės, kurioms viešųjų pirkimų ir perkančiųjų subjektų atliekamų pirkimų metu taikomi energijos vartojimo efektyvumo reikalavimai, sąrašo patvirtinimo.“

4.19. papildau 59.1.13. papunkčiu:

„59.1.13. Produktas turi atitikti Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2015 m. birželio 18 d. įsakymu Nr. 1-154 „Dėl prekių, išskyrus kelių transporto priemonės, kurioms viešųjų pirkimų ir perkančiųjų subjektų atliekamų pirkimų metu taikomi energijos vartojimo efektyvumo reikalavimai, sąrašo patvirtinimo.“

4.20. papildau 60.1.3. papunkčiu:

„60.1.3. Produktas turi atitikti Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2015 m. birželio 18 d. įsakymu Nr. 1-154 „Dėl prekių, išskyrus kelių transporto priemonės,

kurioms viešųjų pirkimų ir perkančiųjų subjektų atliekamų pirkimų metu taikomi energijos vartojimo efektyvumo reikalavimai, sąrašo patvirtinimo.“

5. Pakeičiu nurodytu įsakymu patvirtintą Aplinkos apsaugos kriterijų, kuriuos perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai turi taikyti pirkdami prekes, paslaugas ar darbus, taikymo tvarkos aprašą ~~patvirtinimo~~ ir jį išdėstau nauja redakcija (pridedama).

Aplinkos ministras

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2011 m. birželio 28 d. įsakymu Nr.

D1-508

(Lietuvos Respublikos aplinkos
ministro 2021 m. d. įsakymo Nr.

D1- redakcija)

**APLINKOS APSAUGOS KRITERIJŲ, KURIUOS PERKANČIOSIOS ORGANIZACIJOS
IR PERKANTIEJI SUBJEKTAI TURI TAIKYTI PIRKdami PREKES,
PASLAUGAS AR DARBUS, TAIKymo TVARKOS APRAŠAS**

1. Aplinkos apsaugos kriterijų, kuriuos Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatyme (~~toliau – Viešųjų pirkimų įstatymas~~) apibrėžtos perkančiosios organizacijos ir Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų įstatyme (~~toliau – Komunalinio sektoriaus pirkimų įstatymas~~) apibrėžti perkantieji subjektai (toliau kartu – pirkimo vykdytojas), ~~turi~~ gali taikyti pirkdami prekes, paslaugas ar darbus, tvarkos aprašas (toliau – tvarkos aprašas) nustato aplinkos apsaugos kriterijų taikymo, vykdant prekių, paslaugų ar darbų viešuosius pirkimus ir pirkimus (toliau kartu – pirkimus), tvarką ir rezultatų apskaičiavimą.

~~3.1. žaliasis pirkimas – toks pirkimas, kai pirkimo vykdytojas įrašo visus tinkančius pirkimo objektui minimalius Aplinkos ministerijos nustatytus aplinkos apsaugos kriterijus į pirkimo dokumentus, pasirinkdamas prekes, paslaugas ir darbus (toliau – produktas) ne tik pagal jų kainą ir kokybę, bet ir daromą mažesnę poveikį aplinkai vienoje, keliuose ar visose produkto būvio fazėse, taip skatindama kurti kuo daugiau aplinkai palankių produktų;~~

3.1. žaliasis pirkimas – toks viešasis pirkimas, kai pirkimo vykdytojas siekia įsigyti prekių, paslaugų ir darbų (toliau – produktų) darančių kuo mažesnę poveikį aplinkai viename, keliuose ar visuose produkto gyvavimo etapuose (žaliavų išgijimo ir parengimo naudoti, gamybos, transportavimo, platinimo, naudojimo ir perdirbimo ar kitokios atliekų tvarkymo veiklos metu);

~~3.2. aplinkosauginė technologija – tai bet kokia technologija, kurios paskirtis yra išvengti poveikio aplinkai arba jį sumažinti bet kuriuo produkto būvio ciklo etapu ar veiklos etapu;~~

~~3.2.3.3. aplinkos apsaugos kriterijai – tai kriterijai, kuriais pirkimo vykdytojas vadovaujasi, nustatydamas aplinkos apsaugos reikalavimus savo pirkimo objektui; Nustatant aplinkos reikalavimus būtina atsižvelgti į rinkoje esančių produktų pasiūlą;~~

3.3. aplinkos apsaugos vadybos sistema – visuma priemonių, kuriomis užtikrinamas veiksmingas aplinkos apsaugos vadybos planas ar procedūrų įgyvendinimas ir aplinkos apsaugos politikos tikslų ir uždavinių atitiktis;

3.4. ekologinis ženklas – sertifikatas, padedantis identifikuoti produktus, kurie atitinka aplinkosauginius standartus ir yra mažiau žalingi aplinkai ir žmonių sveikatai nei kiti tos pačios grupės produktai;

~~3.5.3.4. minimalūs aplinkos apsaugos kriterijai – tai privalomai taikomi reikalavimai produktui, nustatyti ir patvirtinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro~~

2011 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. D1-508 (toliau – Aplinkos ministro įsakymu), sudaryti, atsižvelgiant į pagrindinius produkto poveikio aplinkai veiksnius; ~~bei paprastą šių kriterijų taikymą: atitiktį šiems kriterijams lengva patikrinti, o pasiūlymų teikėjams nereikia tam skirti daug papildomų pastangų. Minimalūs aplinkos apsaugos kriterijai yra nustatyti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu;~~

3.6.3.5. išplėstiniai aplinkos apsaugos kriterijai – **pasirinktinai taikomi** aukštesnio lygio reikalavimai produktui, **nustatyti ir patvirtinti Aplinkos ministro įsakymu, atsižvelgiant į papildomus produkto poveikio aplinkai veiksnius;** ~~dėl kurių tiekėjai turi pateikti išsamesnę informaciją, arba pirkimo vykdytojas turi taikyti sudėtingesnes tikrinimo procedūras. Išplėstiniai aplinkos apsaugos kriterijai yra nustatyti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu;~~

3.7.3.6. produkto gyvavimo ciklo sąnaudos – apima produkto gyvavimo laikotarpiu patiriamas išlaidas: produkto kainą ir su tuo susijusias išlaidas (pavyzdžiui, pristatymo, montavimo, atidavimo naudoti), naudojimo išlaidas (pavyzdžiui, elektros energijos, vandens, atsarginių dalių, techninės priežiūros) ir naudojimo pabaigos išlaidas (pavyzdžiui, išmontavimo, išvežimo, ~~utilizavimo~~, **perdirbimo ar kitas atliekų tvarkymo veiklos** išlaidas);

3.7. ~~darnieji viešieji pirkimai – viešieji pirkimai, kuriems taikomi reikalavimai, susiję su aplinkosauga, ekonominiu ir socialiniu vystymusi.~~

3.8.4. Kitos šiame tvarkos apraše vartojamos sąvokos atitinka Viešųjų pirkimų įstatyme, ~~Komunalinio sektoriaus pirkimų įstatyme~~ **Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų įstatyme, Atliekų tvarkymo įstatyme ir Lietuvos Respublikos cheminių medžiagų ir cheminių mišinių įstatyme** vartojamas sąvokas.

5. ~~Žalieji pirkimai – darniųjų viešųjų pirkimų dalis – apsiriboja darniosios plėtos aplinkosaugos aspektu. Darnus vystymasis – pagrindinė ilgalaikė visuomenės raidos ideologija. Pagrindinės darnaus vystymosi nuostatos buvo suformuluotos pasaulio viršūnių susitikime Rio de Žaneire 1992 metais. Darnaus vystymosi koncepcijos pagrindą sudaro trys lygiaverčiai komponentai – aplinkosauga, ekonominis ir socialinis vystymasis. Viešieji pirkimai, kuriuos atliekant atsižvelgiama į visas šias tris sritis, įvardyti kaip darnieji viešieji pirkimai.~~

5. Pirkimas laikomas žaliuoju pirkimu, kai rengiant technines specifikacijas, nustatant minimalius tiekėjų kvalifikacijos reikalavimus ar kvalifikacinės atrankos kriterijus, pasiūlymų vertinimo kriterijus ar pirkimo sutarties vykdymo sąlygas, yra tenkinamas bent vienas iš žemiau esančių papunkčių:

5.1. perkamas produktas atitinka visus produktui nustatytus ir Aplinkos ministro įsakymu patvirtintus minimalius aplinkos apsaugos kriterijus;

5.2. perkamas produktas atitinka Tarptautinės standartizacijos organizacijos (toliau - ISO) nustatytą I tipo ekologinį ženklą (pagal LST EN ISO 14024) *(I tipo ekologinis ženklas – standartas, patvirtintas savanoriškos, pagrįstos daugialypių kriterijumi, trečiosios šalies programos, suteikiančios licenciją naudoti ženklus ant produktų, kurie rodo, kad konkreti produkcija yra ekologiška visais jos gamybos ar kūrimo etapais. I tipo ekologinio ženklo pavyzdžiai: EU Ecolabel, Nordic Swan, Aenor, Blue Angel, El Distintiu, Milieukeur, Österreichisches Umweltzeichen, NF Environnement, Environmentally Friendly Products, The Hungarian Eco-label, Polish Eco Mark - Znak EKO arba kitas ekologinis ženklas)* arba kitą tiekėjo pateiktą lygiavertį įrodymą;

5.3. perkant paslaugas ir darbus teikėjas yra įsidiegęs aplinkos apsaugos vadybos sistemą, įdiegtą pagal standartą LST EN ISO 14001 arba Europos Sąjungos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemą (*EMAS*), ar kitus aplinkos apsaugos vadybos standartus, pagrįstus atitinkamais Europos arba tarptautiniais standartais, kuriuos yra patvirtinusios sertifikavimo įstaigos, atitinkančios Europos Sąjungos teisės aktus, arba atitinkamus Europos ar tarptautinius sertifikavimo standartus, arba kitą teikėjo pateiktą lygiavertį įrodymą;

5.4. tais atvejais, kai perkamas produktas nėra įtrauktas į Produktų, kurių viešiesiems pirkimas ir pirkimams taikytini aplinkos apsaugos kriterijai, sąrašą, pirkimo vykdytojas gali savarankiškai nustatyti aplinkos apsaugos kriterijus taikant bent vieną iš 6 punkte numatytų pirkimų požymių.

~~6. Atlikus žaliąjį pirkimą, įgyjamas produktas, kuris, palyginti su kitu tą pačią funkciją atliekančiu produktu, pasižymi tuo, kad:~~

6. Pirkimas pasižymi tuo, kad bet kuriame pirkimo etape ir viename, keliuose ar visuose produkto gyvavimo etapuose:

6.1. jam pagaminti, paslaugai teikti ar darbams atlikti sunaudojama mažiau gamtos išteklių, **jo sudėtyje yra perdirbtų medžiagų** ir mažiau teršiama aplinka;

6.2. jam pagaminti ir naudoti, paslaugai teikti ar darbams atlikti **sunaudojama** suvartojama mažiau elektros energijos, naudojami atsinaujinantys, ekologiški energijos ištekliai;

6.3. jis turi mažiau ar visai neturi pavojingųjų, toksinių ir aplinkos apsaugos požiūriu kenksmingų **cheminių** medžiagų;

6.4. jis tvirtas, ilgaamžis, funkcionalus, neteršia aplinkos ir nepavojingas sveikatai;

6.5. jis ar jo sudedamosios dalys tinkamos naudoti daug kartų **ir (ar) lengvai pataisomos ir (ar) pakeičiamos;**

6.6. virtęs atliekomis, tinkamas paruošti pakartotinai naudoti, perdirbti ar **kitaip panaudoti** tokiam naudojimui.

7. Didėjant žaliųjų pirkimų skaičiui, didėja aplinkai palankių prekių, paslaugų ar darbų paklausa, produktų rinka, pramonė skatinama plėtoti aplinkosaugines technologijas, skatinami prekių gamintojai, paslaugų tiekėjai kurti kuo daugiau aplinkai palankių produktų.

8. Pirkimas pripažįstamas „žaliu“, kai perkamas produktas atitinka visus produktui nustatytus ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu patvirtintus minimalius aplinkos apsaugos kriterijus. Minimalūs aplinkos apsaugos kriterijai taikomi privalomai, o išplėstiniai – pasirinktinai. Norint įsigyti aplinkai palankesnę produktą, pirkimo vykdytojams rekomenduojama taikyti ir išplėstinius aplinkos apsaugos kriterijus.

9. Pirkimo vykdytojas, organizuodamas žaliojo pirkimo vykdymą, iki žaliojo pirkimo vykdymo turi apsvarstyti pirkimo objektą, įvertinti realius poreikius, galimybes pirkime taikyti aplinkos apsaugos kriterijus, naudotinas priemones norimam rezultatui pasiekti.

10. Rekomenduojama pirkimo vykdytojui, prieš vykdant produkto žaliąjį pirkimą, atlikti tam tikrą rinkos tyrimą. Tai gali būti rinkos analizė – apibrėžtus poreikius tenkinančių rinkos galimybių bendro pobūdžio tyrimas, kuris padėtų išsiaiškinti galimus naudingus aplinkai sprendimus, jei (ar) jų yra, ir bendrą pasiūlymų kainų lygį.

11. Pirkimo vykdytojas aplinkos apsaugos kriterijus gali suformuluoti:

11.1. apibūdindamas pirkimo objektą (techninėse specifikacijose);

~~11.2. nustatydamas minimalius tiekėjų kvalifikacijos reikalavimus ar kvalifikacinės atrankos kriterijus;~~

~~11.3. nustatydamas tiekėjų pateiktų pasiūlymų vertinimo kriterijus (išrenkant ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą pagal kainos ar sąnaudų ir kokybės santykį arba produkto gyvavimo ciklo sąnaudas);~~

~~11.4. nustatydamas pirkimo sutarties sąlygas.~~

~~7.12.~~ Pirkimo vykdytojas **vykdydamas žaliąjį pirkimą pagal tvarkos aprašo 5.1 papunktį** į pirkimo dokumentus be privalomų minimalių aplinkos apsaugos kriterijų gali įrašyti vieną, kelis ar visus Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu patvirtintus išplėstinius aplinkos apsaugos kriterijus arba kitus papildomus pirkimo vykdytojo nustatytus aplinkos apsaugos kriterijus.

~~13. Vykdydamas žaliuosius pirkimus, pirkimo vykdytojas gali išrinkti ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą, vertindamas pasiūlymus pagal:~~

~~13.1. kainos ar sąnaudų ir kokybės santykį, gali tiekėjų prašyti pateikti alternatyvų žalią pasiūlymą, jeigu jis nėra tikras, ar rinkoje yra žalių produktų;~~

~~13.2. produkto gyvavimo ciklo sąnaudas, įvertinant produkto poveikį aplinkai per visą jo gyvavimo trukmę, taikant moksliskai pagrįstą gyvavimo ciklo išlaidų apskaičiavimo metodiką ir neperkeliant poveikio aplinkai iš vieno gyvavimo ciklo etapo į kitą.~~

8. Pirkimo vykdytojas, vykdydamas žaliąjį pirkimą pagal tvarkos aprašo 5.2 papunktį, pripažįsta bet kurį tiekėjo pateiktą ekologinį ženklą, kuriuo patvirtinama, kad produktai atitinka lygiaverčius pirkimo vykdytojo reikalaujamo ekologinio ženklo reikalavimus. Jeigu tiekėjas dėl objektyvių priežasčių negalėjo gauti pirkimo vykdytojo reikalaujamo ar jam lygiaverčio ekologinio ženklo per nustatytus terminus, pirkimo vykdytojas pripažįsta bet kokias jai tinkamas tiekėjo pateiktas priemones, įskaitant ir gamintojo techninius duomenis, įrodančias, kad tiekėjo siūlomi produktai atitinka specialius ekologinio ženklo arba pirkimo vykdytojo nurodytus reikalavimus.

~~9.14.~~ Pirkimo vykdytojas, vykdydamas supaprastintą pirkimą arba pirksdamas Viešųjų pirkimų įstatymo 2 priede ir Komunalinio sektoriaus pirkimų įstatymo 4 priede nurodytas socialines ir kitas specialiąsias paslaugas, vertindamas tiekėjų kvalifikaciją, neturi atmesti pasiūlymo, jeigu tiekėjas nėra įsidieges Europos Sąjungos ~~aplinkos apsaugos~~ **aplinkosaugos** vadybos ir audito sistemos (EMAS) ar **LST EN ISO 14001** arba kitos lygiavertės, bet turi kitus lygiaverčius aplinkos apsaugos vadybos užtikrinimo priemonių įrodymus, kurie patvirtintų, kad jo siūlomos aplinkos apsaugos vadybos užtikrinimo priemonės atitinka reikalaujamus aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartus. Kitų pirkimų atvejais, pirkimo vykdytojas priima lygiaverčius įrodymus tik jeigu tiekėjas dėl nuo jo nepriklausančių objektyvių priežasčių negali pateikti sertifikatų per nustatytą laiką;;

9.1. 14.1. kiti lygiaverčiai aplinkos apsaugos vadybos užtikrinimo priemonių įrodymai gali būti tiekėjo parengtų taikomų aplinkos apsaugos vadybos priemonių aprašymas, ~~kuriame turėtų būti:~~ **kuris tenkina visus šiuos reikalavimus:**

9.1.1.14.1.1. apibrėžta įmonės **ar įstaigos** vadovybės patvirtinta aplinkos apsaugos politika;

9.1.2.14.1.2. nustatyti reikšmingiausi aplinkos apsaugos aspektai, kuriems įtaką daro, gali daryti įmonės **ar įstaigos** vykdoma veikla, ir šiuos aplinkos apsaugos aspektus reglamentuojantys teisės aktai;

9.1.3.14.1.3. aplinkosauginiai tikslai ir uždaviniai bei priemonės šiems tikslams pasiekti;

~~9.1.4.14.1.4.~~ aplinkosauginių tikslų įgyvendinimo stebėseną – paskirti atsakingi asmenys, nustatyta jų atsakomybė, pareigos ir priemonių įgyvendinimo terminai;

~~9.1.5.14.1.5.~~ parengtas aplinkosauginių ir avarinių situacijų valdymo planas;

~~9.1.6.14.1.6.~~ aplinkosauginio gerinimo veiklos kontrolė (pvz., parengiamos kasmetinės ataskaitos, kurios pateikiamos, pristatomos įmonės vadovybei).

10. Tvarkos aprašo 5 punkto papunkčiai gali būti taikomi produkto nuomai, naujo ar naudoto produkto įsigijimui.

~~15. Pirkimo vykdytojas įvykdytų žaliųjų pirkimų procentą skaičiuoja nuo tų prekių, paslaugų ar darbų viešųjų pirkimų, kuriems yra nustatyti aplinkos apsaugos kriterijai, skaičiaus ir vertės pagal formulę:~~

$$R_1 = \frac{\check{P}_S}{P_S} \times 100 \%, \text{ kur}$$

~~R₁—žaliųjų pirkimų reikšmė %;~~

~~ŽP_S—vykdytų žaliųjų pirkimų skaičius;~~

~~P_S—vykdytų pirkimų, kuriems nustatyti aplinkos apsaugos kriterijai, skaičius;~~

~~ir~~

$$R_2 = \frac{\check{P}_V}{P_V} \times 100 \%, \text{ kur}$$

~~R₂—žaliųjų pirkimų reikšmė %;~~

~~ŽP_V—vykdytų žaliųjų pirkimų vertė;~~

~~P_V—vykdytų pirkimų, kuriems nustatyti aplinkos apsaugos kriterijai, vertė.~~

~~16. Siekiant įvertinti žaliųjų pirkimų politikos įsitvirtinimą ir pažangą, užtikrinti vienodą Europos Sąjungos šalyse žaliųjų pirkimų stebėseną ir lyginamąją analizę bei įvertinti poveikį pasiūlai, papildomai apskaičiuojamas įvykdytų žaliųjų pirkimų procentas, lyginant įvykdytų žaliųjų pirkimų vertę su bendra atliktų visų pirkimų verte:~~

11. Pirkimo vykdytojas, įvykdytų žaliųjų pirkimų procentą skaičiuoja lyginant įvykdytų žaliųjų pirkimų vertę su bendra atliktų visų pirkimų verte:

$$R_3 = \frac{\check{P}_V}{PB_V} \times 100 \%, \text{ kur}$$

$$R = \frac{\check{P}}{PB} \times 100 \%, \text{ kur}$$

~~R₃—žaliųjų pirkimų reikšmė %;~~

~~ŽP_V—vykdytų žaliųjų pirkimų vertė;~~

~~PB_V—bendra visų vykdytų pirkimų vertė.~~

R – žaliųjų pirkimų reikšmė %,

ŽP – vykdytų žaliųjų pirkimų vertė,

PB – bendra visų vykdytų pirkimų vertė.

12. ~~17.~~ Jeigu pirkimo vykdytojas, vykdydamas pirkimą, taiko aplinkos apsaugos kriterijus, **pagal tvarkos parašo 5 punktą**, ne visam pirkimo objektui, o tik jo daliai, kurios vertė sudaro daugiau kaip 50 % visos pirkimo vertės, toks pirkimas yra priskiriamas prie **žaliųjų** „žalių“ pirkimų. Pavyzdžiui, pirkimo vykdytojas atliko studijos parengimo ir leidybos paslaugų pirkimą. Aplinkos apsaugos kriterijai buvo taikyti tik leidybos paslaugoms ir šių paslaugų vertė sudarė 53 % bendros pirkimo vertės. Tokiu atveju, visas pirkimas (pagal vertę ir pagal skaičių) yra priskirtinas prie **žaliųjų** „žalių“ pirkimų.

13. ~~18.~~ Duomenis apie pirkimo vykdytojų atliktus žaliuosius pirkimus kaupia Viešųjų pirkimų tarnyba, kuri kiekvienais metais **per I metų ketvirtį** stebėsenos duomenis pateikia Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai.

19. ~~Europos Komisijos prašymu (atlikti pirkimo vykdytojų apklausą, per praėjusių metų laikotarpį atliktų žaliųjų pirkimų tyrimą, atliktų žaliųjų pirkimų analizę ar kt.), Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija gali prašyti pirkimo vykdytojų pateikti papildomus duomenis apie vykdytus žaliuosius pirkimus.~~